

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΟΙ - Α. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

**Γράφει ο
Τσιαμήτρος
Γιάννης
εκπ/κός-
χοροδιδάσκαλος**

(*1) Ο Αντώνιος Δημ. Κεραμόπουλος γεννήθηκε στις 13-03-1870 στην ορεινή κωμόπολη Μπλάτσι (σημ Βλάστη) της Κοζάνης.

Σπούδασε στην Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Εργάστηκε ως εκπ/κός και δη Γυμνασιάρχης στην Μέση Εκπαίδευση. Στην συνέχεια σπούδασε στην Βιέννη, Λονδίνο, Μόναχο και Παρίσι, με την οικονομική αρωγή του Ραλλείου βραβείου και ως υπότροφος του κληροδοτήματος του Βλάχου βαρώνου της Αυστρίας Κωνσταντίνου Μπέλλιου, Λινοτοπίτη στην καταγωγή, που κι αυτός είχε γεννηθεί στο Μπλάτσι.

Κατόπιν ασχολήθηκε πάρα πολύ με την Αρχαιολογία, υπηρετώντας σε πολλές αρχαιολογικές εφορείες της Ελλάδας και ως έφορος αρχαιοτήτων στην Θήβα και ανεκάλυψε αρχαιότητες και εξέδωσε τον τόμο με τίτλο 'Θηβαϊκά', έργο που βραβεύτηκε Παρισίων το 1921. ?

Όλη του η ζωή ήταν μια προσφορά στον πολιτισμό. Διετέλεσε τακτικός καθηγητής του Δημοσίου και ιδιωτικού βίου των αρχαίων Ελλήνων στην Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου μέχρι συμπληρώσεως του ορίου ηλικίας του. Διορίστηκε μέλος της Ακαδημίας Αθηνών το 1926 και το 1936 εξελέγη Πρόεδρος της. Στα 1941 το ανετέθη η Διεύθυνση αρχαιοτήτων στο ΥΠΕΠΘ και λόγω της εχθρικής κατοχής χειρίστηκε με σθένος και αποφασιστικότητα τις τόσο επικίνδυνες καταστάσεις που απειλούσαν τις ελληνικές αρχαιότητες. Μετείχε στην Εθνική Αντίσταση, και το 1945 ήταν μεταξύ των πρωτεργατών για την ίδρυση της 'Εθνικής Ενώσεως Βορείων Ελλήνων' η οποία προσέφερε πολλά στην ενημέρωση του διεθνούς κοινού για τα εθνικά μας θέματα. Επίσης διετέλεσε επιστημονικός σύμβουλος της ελληνικής αντιπροσωπείας στην Διεθνή Διάσκεψη Ειρήνης των Παρισίων.

Έστρεψε το ενδιαφέρον του στο ερευνητικό έργο το οποίο ήταν πλουσιότατο. Ασχολήθηκε με τον μακεδονικό χώρο, ιδιαίτερα στην Δυτική και Άνω Μακεδονία και στις πλούσιες αρχαιολογικές του μελέτες προσετέθησαν εθνολογικές έρευνες για τους αρχαίους Μακεδόνες, Αλβανούς και Βλάχους, καθώς και η ιστορία των σχέσεων των Ελλήνων με τους γειτονικούς λαούς της Βαλκανικής Χερσονήσου. Ο Κεραμόπουλος χαρακτηρίζει τους Βλάχους απογόνους των Αρχαίων Μακεδόνων, οι οποίοι έχοντας εκτίσει πολυετή θητεία-κατά το στρατολογικό σύστημα της εποχής-στον ρωμαϊκό στρατό είχαν καταστεί πλέον δίγλωσσοι.

Το επιστημονικό έργο του Α. Κεραμόπουλου έχει αναγνωρισθεί διεθνώς. Εξελέγη μέλος του Γερμανικού, Αυστριακού και Βουλγαρικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, ανεπιτέλλον μέλος της Deutsche Akademie, της Society for the Promotion of Hellenic Studies και του Αρχαιολογικού Ινστιτούτου του Πανεπιστημίου των Βρυξελλών. Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών τον ανακήρυξε επίτιμο εταίρο.

(*2) Πολλά έχουν γραφεί και ειπωθεί τα τελευταία χρόνια στην ελληνική ιστοριογραφία για την γλώσσα και την καταγωγή των Βλάχων, ωστόσο μέχρι της εποχής του Κεραμόπουλου Αντωνίου (1870-1961), όπως επισημαίνει και ο ίδιος, «Ουδείς Έλληνας σχολόγησε ειδικώς περί του ζητήματος τούτου αφ'ότου είναι ελεύθερα η Ελλάς». Πράγματι η προσφορά της ελληνικής ιστοριογραφίας είναι ελάχιστη ως ανύπαρκτη. Γνωστοί ιστορικοί όπως ο Π. Αραβαντινός, ο Κ. Παπαρηγόπουλος, ο Αμαντος, ο Γ. Κορδάτος και πολλοί άλλοι, όχι μόνο δεν ασχολήθηκαν με το ζήτημα αυτό, αλλά αβασάνιστα υιοθέτησαν απόψεις ξένων και ιδίως Ρουμάνων ιστορικών όσον αφορά την προέλευση των Βλάχων.

Το ίδιο ισχύει και για την κουτσοβλαχική γλώσσα. Μέχρι την δεκαετία του '70 καμιά γλωσσολογική μελέτη, εκτός του λεξικού του Κ. Νικολαΐδη, δεν έχει δημοσιευτεί με επιστημονικό χαρακτήρα. Η διαπραγμάτευση ενός τόσο σοβαρού ζητήματος αφέθηκε στα χέρια ερασιτεχνών που περισσότερο με εθνοκεντρικά συνθήματα, παρά με επιστημονικές αποδείξεις καθοδήγησαν την πορεία του. Η μακροχρόνια αυτή στάση οδήγησε στην αδυναμία της ελληνικής επιστήμης να σχηματίσει ορθή γνώμη για το ζήτημα αυτό, γεγονός που απέτρεψε και την χάραξη σωστής πολιτικής αντιμετώπισης του θέματος από μέρους της πολιτείας.

Ελάχιστοι ερευνητές όπως ο Κ. Κούμας και από τους νεότερους ο Μ. Χρυσόχου και ο Απ. Βακαλόπουλος ασχολήθηκαν, κάπως ευρύτερα, με την καταγωγή των Βλάχων και όλοι κατέληξαν στη διαπίστωση ότι πρόκειται για εκλατινισμένους πληθυσμούς των περιοχών στις οποίες τους συναντούμε σήμερα, που συνδέονταν με την Ρωμαϊκή διοίκηση με σχέση εργασίας όπως η οροφυλακή, οι μεταφορές και οι δημόσιες υπηρεσίες. Ευτυχέστερη υπήρξε η γλωσσική έρευνα της κουτσοβλαχικής από την δεκαετία του '70 και εξής με εκπόνηση διδακτορικών διατριβών.

Το έργο του Κεραμόπουλου αποτελεί τη μοναδική επιστημονική μελέτη της προπολεμικής περιόδου. Κεντρικός της πυρήνας είναι να αποδείξει ότι οι Βλάχοι είναι αυτόχθονες και ότι ο εκλατινισμός τους οφείλεται στους λόγους που αναφέραμε.

Στο εσωτερικό του ελληνικού χώρου προκάλεσε αγαθές εντυπώσεις, όπως αποδεικνύεται από τις αρχικές δημοσιεύσεις της μελέτης του σε εφημερίδες της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, ενώ στην Ρουμανία ξεσήκωσε κύμα αντιδράσεων, πρώτον, γιατί Έλληνας τόλμησε να ασχοληθεί με το θέμα των Βλάχων και δεύτερον, με τα συμπεράσματά του. Αυτό ανάγκασε τον συγγραφέα να διερευνήσει ακόμα περισσότερο το θέμα του και τα νέα του συμπεράσματα να τα προσθέσει στις υποσημειώσεις του και σε δύο παραρτήματα, γεγονός που επέφερε κάποια ανισορροπία στο όλο έργο, με αποτέλεσμα η μακροσκελής μεσολάβηση των υποσημειώσεων να κουράζει τον αναγνώστη.

Ιδιαίτερη αντίδραση προκάλεσε η πρόταση του για την ετυμολογική προέλευση του ονόματος Βλάχος από το Φελλάχος. Μολονότι πρέπει να θεωρηθεί ατυχής, από την σημείωση 1 της σελίδας 9 φαίνεται ότι ο Κεραμόπουλος δεν αγνοούσε την αποδεκτή σήμερα από όλους τους ερευνητές γνώμη ότι προέρχεται από το όνομα της κελτικής φυλής Volci. Αξιοπρόσεκτη είναι και η κριτική που ασκεί στους βυζαντινούς ιστορικούς και χρονογράφους που αποτελούν την μοναδική γραπτή μαρτυρία που υποστηρίζει κάθοδο των βλάχων από τα βόρεια. Αποδεικνύει ότι η αναξιοπιστία πολλών είναι δεδομένη γιατί κανείς δεν εξιστορεί γεγονότα στα οποία υπήρξε αυτόπτης μάρτυρας και κανείς δεν αναφέρει συγκεκριμένους ιστορικούς από τους οποίους αντλεί τις πληροφορίες του.

60 χρόνια μετά την έκδοση του έργου του πολλά έχουν αλλάξει στην προβληματική, στην οποία αναφέρει η μελέτη. Εκείνο όμως που ισχύει είναι η άποψή του ότι η εκλατινισμός των Βλάχων οφείλεται στον θεσμό της οροφυλακής, που αρχίζει από τους μακεδονικούς χρόνους και φτάνει μέχρι την τουρκοκρατία, θεωρία που πρώτος υποστήριξε ο Μ. Χρυσόχου. Ιδιαίτερα χρήσιμες είναι οι πλούσιες υποσημειώσεις του και τα δύο παραρτήματα τα οποία μολονότι δεν αποτελούν, πολλές φορές, οργανική ενότητα με το κυρίως έργο, αποτελούν πολύτιμες πληροφορίες πληροφοριών για τον ερευνητή, που θέλει να ασχοληθεί με το θέμα των Βλάχων του ελληνικού χώρου.

(πηγή: Προλεγόμενα από κ.κ., Χ. Παπαστάθη(*1) Ν Κατσάνη(*2) του βιβλίου του Α. Κεραμόπουλου ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΟΙ, University Studio press, Θεσ/νίκη 2000)

Χαρίζονται ζωάκια από το Δημοτικό Κυνοκομείο Βέροιας κάθε είδους ράτσα. Επισκεφθείτε το εάν ενδιαφέρεστε. Θα είστε και εσείς ένας από αυτούς που αυτό που έψαχνε το βρήκε. Τηλ.

6943671469

ΕΙΟ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

• Απολυμάνσεις-Απεντομώσεις
• Καθαρισμοί υαλοπινάκων
• Καθαρισμοί • Συντηρήσεις
• Ελματικών χώρων

Σ ΒΡΟΝΤΖΟΣ

72 - Κιν.: 6975 169315 ΒΕΡΟΙΑ